

Presentation av Utredningen cirkulär ekonomi

Jenny von Bahr, huvudsekreterare.
Malmö, 29 mars 2017.

Av 100 kronor som ett svenskt hushåll spenderar på konsumentprodukter....

- ...går minst 98 procent till nyinköp av varor,
- 1 procent går till reparationer...
- ...och ännu mindre går till hyra.

Hinder

- Prisrelationer mellan nytt och begagnat, reparera, hyra
- Preferenser för nya saker och nya modeller.
- Tidskrävande för konsumenten.
- Marknaderna hålls tillbaka - regelverk och förtroende.
- Bristande genomslag för cirkulär design

1. Ett skatteavdrag för hyra, reparation och tjänster vid begagnatförsäljning

Hyberavdrag

- Hyra, begagnatförsäljningstjänster, reparation,
- Reduktion på 50 procent av arbetskostnaden.
- Arbetskostnaden antas uppgå till 70 procent av priset i samtliga fall.
 - RUT o ROT-principen schabloniserad.
 - Starkt fokus på förenkling och möjlighet till kontroll.
 - Faktisk reduktion = 35% av priset

Hyberavdrag gäller för...

- Hyra och leasing av konsumentprodukter under maximalt ett år.
 - Gynnar framväxten av en delningsekonomi.
 - Ger fler jobb i Sverige istället för tillverkning som ofta sker utomlands.
 - Resurseffektivt

Hyberavdrag gäller för...

- Reparation, underhåll, service, uppgradering, och rekonditionering av konsumentprodukter,
 - Motverkar ”slit och släng”
 - Gynnar bättre kvalitet (saker som går att laga)
 - Ger fler jobb i Sverige istället för tillverkning som ofta sker utomlands.
 - Ökar produkters livslängd, minskar resursåtgången

Hyberavdrag gäller för...

- Kommissionstjänster för vidareförsäljning av begagnade konsumentprodukter,
 - Motverkar att begagnade varor slängs eller bara långtidsförvaras.
 - Minskar resursåtgången för att tillverka nya varor
 - Skapar jobb i Sverige

Hyberavdrag gäller för...

- Hämtning eller lämning av en konsumentprodukt i anslutning till att denna produkt ska hyras, repareras eller säljas/köpas begagnat.
 - Ökar efterfrågan på hybertjänsterna eftersom hushållen vinner tid.
 - Skapar en helt ny yrkeskår i Sverige: Hyberleverantörer.

Hyberavdrag – effekter

- **Minskad resursåtgång och miljöpåverkan**
- **10 000 nya jobb – uppskattningsvis 1/3 utlandsfödda**
 - Minskad varuimport, ökning av inhemska tjänster
- **Kostnad för statsbudgeten 0-1,8 miljarder kronor.**
 - Brutto år 1: 1,4 miljarder

”Vi slänger saker som går att laga samtidigt som folk går arbetslösa.”

2. Öka tillgängligheten för bilpooler

Varför bilpooler?

- **Fordonsinköp står för en betydande del av hushållens resursanvändning.**
- **Ineffektivt**
 - Privatbilar parkerade mer än 90 procent av tiden.
 - Vägar, parkeringar etc. tar upp hälften av all värdefull mark i städerna.
- **Bilpooler växer men hindras av brist på parkeringar.**
- **Finns ingen juridisk definition av en bilpool.**

Mer tillgängliga bilpooler

- Lagstadgade kriterier för allmänt tillgängliga bilpoolsfordon. (Tillgänglighet, timhyra etc.)
- Bilpooler kan registrera fordon som allmänt tillgängliga bilpoolsfordon i trafikregistret.
- Kommuner ges möjlighet att avsätta gatumark som bilpoolsparkering, genom lokala trafikföreskrifter.

Bilpooler - effekter

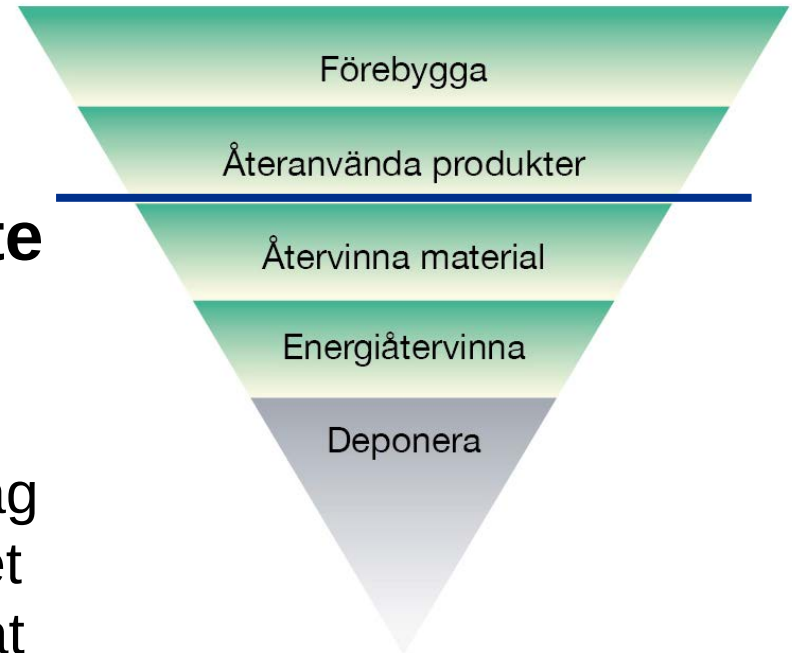
- Minskat behov av nyinköp av bilar -> lägre resursåtgång
- Färre körda mil -> lägre klimatpåverkan.
- Minskat behov av parkeringsplatser -> underlättad stadsplanering.
- Fler får tillgång till bil utan att äga -> frihet och mobilitet för fler.

3. Underlätta för hushållen att förebygga avfall

Rätt fokus?

- **Förebyggande högst prioriterat i avfallshierarkin men inte en tydlig uppgift för kommunen.**
 - Flera kommuner jobbar idag med förebyggande men det råder osäkerhet om mandat och finansiering.

Tydligare prioritering av förebyggande

- **Kommuner ges skyldighet att**
 - informera kommuninvånarna om hur avfall kan förebyggas.
 - underlätta insamling och sortering av återanvändbara produkter.
- **Ges *möjlighet* att finansiera vissa åtgärder för att förebygga hushållsavfall med hjälp av renhållningsavgiften.**

4. Förebygga avfall i statliga och kommunala verksamheter

Statliga och kommunala verksamheter –varför?

- **Kommuner och statliga myndigheter har särskilt ansvar att förebygga avfall i sin verksamhet**
 - förebild
 - användare av skattemedel
- **Som upphandlare har den offentliga förvaltningen möjlighet att styra marknaden mot cirkulära produkter, tjänster och affärsmodeller.**

Statliga och kommunala verksamheter – hur?

- **Kommunala avfallsplanen ska innefatta förebyggande av avfall i den egna verksamheten och hur kommunen verkar för att förebygga avfall i kommunen.**
- **Statliga myndigheter ges en skyldighet att förebygga avfall i sin verksamhet, inom ramen för myndighetens miljöledningssystem.**
 - Ett tidsbegränsat ekonomiskt stöd till kommuner bör övervägas.
 - Mått och kriterier för cirkulär upphandling bör utvecklas av Upphandlingsmyndigheten.

5. Stärk rätten att reklamera undermåliga produkter

Skifta bevisbördan i reklamerationsrätten

- Förläng säljarens bevisbörda från nuvarande 6 månader till 2 år.
- Sverige bör verka för att reglerna beslutas på EU-nivå. Om inte, bör Sverige gå före inom ramen för nuvarande regelverk.
- Stimulerar produkter med längre livslängd.

6. Stärk förtroende och rättssäkerhet inom begagnathandel och delning

Stärk förtroende och rättssäkerhet inom begagnathandel och delning

- Se över Konsumentverkets uppdrag för handel mellan privatpersoner.
- Utred behovet av och, om behovet finns, utveckla certifieringssystem eller uppförandekoder för begagnathandeln.
- Låt berörda myndigheter ta fram vägledning om när återanvändning bör undvikas av miljö- eller säkerhetsskäl,
- Låt tillsynsmyndigheterna utreda hur EU:s produktsäkerhetsregler ska tolkas vid handel med begagnade produkter.

1. En nationell delegation för cirkulär ekonomi

Nationell samverkan för cirkulär ekonomi

Förslag:

En tidsbegränsad delegation för cirkulär ekonomi under Näringsdepartementet.

- 1. Skapa sammanhang och driva innovation**
- 2. Bidra till att utveckla styrmedel som underlättar övergången till en cirkulär ekonomi.**
- 3. Vara en länk mellan näringsliv och lagstiftare.**

**En helhet av förslag som är
ömsesidigt förstärkande**

Hållbarhet, konkurrenskraft och innovation.

**Vi för även en diskussion av behovet
av en skatteväxling.**

Diskussion om miljöskatter som del i en bredare skatteväxling på cirka 25-60 miljarder kronor

Kriterier för utformning av en miljöskatt i en bred skatteväxling:

- enkel att administrera**
- breda skattebas**
- godtagbar miljöstyrande effekt**
- inte ensidigt missgynna svenska företag**
- Nationell rådighet att införa skatten.**

Höjd grundmoms +5 procentenheter

- + Administrativt enkel
- + Bred styrning
- + Höga skatteintäkter
- Även tjänster får höjd moms
- Sverige får Europas högsta moms.

Punktskatt på varor, 10 procent på priset

- + Bättre styreffekt,
- + Administrativt hanterlig
- + Höga skatteintäkter
- Krockar med momsdirektivet?

Punktskatt i form av skatt per kilo

- + God styreffekt**
- Administrativt krångligt**
- Ger lägre intäkter eftersom skattenivån inte kan höjas lika mycket som vid ett procentuellt påslag.**

#cirkular

regeringen.se
sou.gov.se

